

werd door een predikant een 15 jaar oud meisje gevonden, op stroo tegen het varkenshok, volkomen vervuild, met kromme knieën en een gebogen rug. Over haar ging het gerucht dat zij op handen en voeten liep, knorde als een varken, aan een ketting rondgeleid werd, slechts rauw voedsel wilde eten en voor enkele centen te kijk stond. De vader was 72, de moeder 35. In de Stichting werd haar houding rechter, leerde zij lopen en van tijd tot tijd enige woorden stamelen⁸. Er zijn gevallen bekend dat kinderen waren gemarteld⁹ of door een stiefmoeder de straat opgejaagd waren. Soms overleden kinderen in de Martha-Stichting omdat zij de geregelde levenswijze niet aankonden. Elk kind kreeg gelegenheid om naar school te gaan en beroepsonderwijs te volgen. De jongens gingen na hun veertiende 'op ambacht'. Dan kregen ze een spaarbankboekje en mochten vijf cent per week besteden naar eigen goeddunken. Als ze dat geld niet uitgaven aan 'onnodige zaken' werd het loon gesteld op tien, later op vijftien cent, soms nog hoger. Bij vertrek uit de Stichting kregen de meisjes een uitzet mee¹⁰, maar uiteraard alleen als er een beschikbaar was. Geen kleding werd gekocht, alles moest worden gekregen. Geel vertelt¹¹ dat hij, na een jaar of tien, in de kleermakerij dezelfde pakjes wilde laten vervaardigen voor alle 155 jongens, met het oog op het Paasfeest. Dat zou echter gemiddeld f. 4,30 per stuk kosten en een pet erbij betekende een kwartje extra. 'Maar zie, hoewel ik er God niet om durfde vragen, hetgeen ik niet neerschrijf tot mijn eer, vond ik, te huis komende van de Stichting van J.M. f. 1000,—'. Om zoveel mogelijk mensen bij het werk te betrekken werd voor elk opgenomen kind aan derden (meestal de ouders, een armbestuur of diakonie) een bedrag gevraagd, in 1884 per jaar f. 130,—, later f. 150,— of f. 200,—. Als het geld beschikbaar was kon de directeur vrij over opname beslissen. Over de andere gevallen werd beraadslaagd in het bestuur. Daarover vertellen vele notulen. Toen de evangelist G. P. Datema uit Hasselt, weduwnaar geworden, vroeg zijn beide kinderen te mogen plaatsen voor de somma van slechts f. 150,— samen, zei Geel, dat met deze zaak de eer des Heeren gemoeid was; indien er geen toestemming zou worden gegeven, kwamen de kinderen in de handen van de 'Roomse kerk die ze gratis opnemen wil'. Hij kreeg het er door.

8. OK november 1886.

9. OK oktober 1898.

10. OK september 1887.

11. OK mei 1893.